

El PI ja camina

El passat 16 de març se celebrà a Lloseta (Mallorca) el congrés constituent de Proposta per les Illes (PI). Culminava així prop d'un any de negociacions entre Lliga Regionalista de Balears i Convergència per les Illes, les dues formacions que han creat el nou partit. El mes de maig de 2012, els dos màxims representants de cada formació, Jaume Font per la Lliga i Josep Melià per Convergència, anunciaren en conferència de premsa el començament de les negociacions per intentar crear un sol partit polític. Deu mesos després ja és una realitat.

Font, el president. Dies abans del congrés, el trànsfuga del PP –diputat i batlle de Manacor– Antoni Pastor va anunciar que se sumava al PI, cosa que estava cantada des de feia mesos. Hi entrà com a vice-president. Un càrrec igual al de Josep Melià. Així mateix, el PI té dues vice-presidències més, de caràcter territorial: per Menorca, que ocupa Fèlix Ripoll; i per Eivissa, Xicu Torres. El màxim líder, amb el càrrec de president, és Jaume Font. Totes les propostes per a formar part de la direcció es van aprovar pràcticament per unanimitat. Val a dir que la presència de Pastor al Parlament –com

Proposta per les Illes (PI), el nou partit regionalista que vol sumar tot aquest àmbit de vot, ja és una realitat.



EL TEMPS

Antoni Pastor, trànsfuga del PP, diputat i batlle de Manacor, s'ha unit al PI en qualitat de vice-president.

a diputat no adscrit, ja que no té grup des que abandonà el del PP, partit pel qual fou elegit el 2011– dona al PI veu a la Cambra, bé que molt disminuïda per tal com Pastor no té els mateixos torns de paraula que els grups parlamentaris.

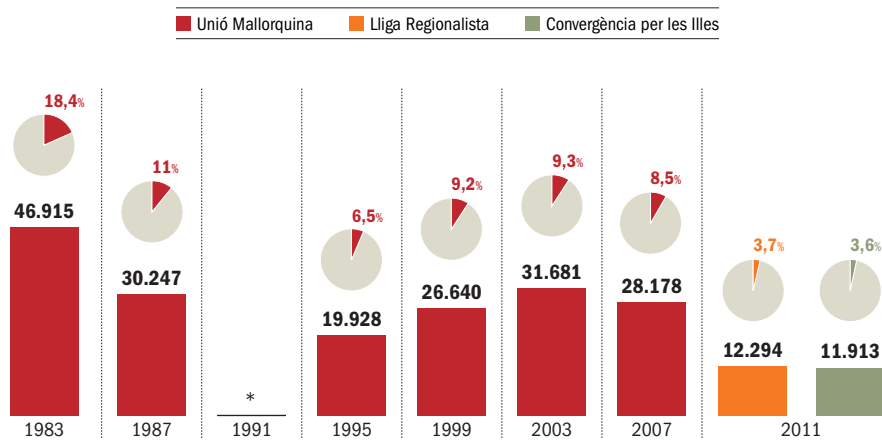
En el discurs d'acceptació del càrrec de president del PI, Jaume Font va assegurar que “avui neix un nou partit per a Balears, un nou partit regionalista de Balears, un nou partit que neix amb la intenció d'arreglar els greuges que ha patit aquesta autonomia durant anys per mor de Madrid”. La reivindicació d'un nou sistema de finançament autònom que sigui “més just” amb les Illes fou un dels dos eixos fonamentals del seu discurs. L'altre, el català: “No és bo”, va assegurar, “que s'hagi reobert un debat com el lingüístic”, que persegueix “la involució” de la situació legal de la “llengua pròpia”. Sobre aquesta qüestió, el vice-president Melià insistí que el PI “defensa el manteniment del decret de mínims [a l'ensenyament], que assegura que els nostres al·lots coneguïn bé [perquè obliga que almenys el 50% de l'ensenyament sigui en català] els dos idiomes oficials de les Illes”.

Una vegada constituït el partit formalment, un dels dubtes estratègics és si aquesta mena de triumvirat format per Font, Melià i Pastor de veres s'aguantarà o bé si en la pràctica un dels tres –Font– s'imposarà clarament per sobre dels altres dos. Són tres personatges tan diferents, fins i tot ideològicament, que resulta difícil imaginar una fàcil cohabitació. De fet, tot indica que Font acabarà sent el líder i la imatge del partit únic, i que deixarà en un espai molt marginal els altres. Ni tan sols no es pot descartar la retirada discreta de la política d'algun dels dos restants.

A efectes de les pròximes eleccions autonòmiques de 2015, el repte del PI serà superar el 5% per a obtenir representació, que és el mínim que la llei electoral balear fixa com a tall per a cada circumscripció per a entrar en el repartiment d'escons. El nombre absolut de sufragis que representa aquest percentatge, i tenint en compte que a Mallorca solen votar al voltant d'uns 350.000 electors cada vegada, es pot situar entre els 17.000 i 18.000. Una xifra

El vot regionalista a Mallorca

Nombre de vots i percentatge a les eleccions autonòmiques



*El 1991 UM no s'hi presentà tota sola, va fer coalició amb AP

que per al PI, essent extraparlamentari, no resultarà gens fàcil d'obtenir. Però confia –vegeu requadre– en l'existència d'un vot regionalista que s'ha manifestat sempre en les eleccions i que d'aquí a dos anys espera poder activar.

A aquest efecte el PI intenta atreure les candidatures independents que tradicionalment s'han presentat únicament a les eleccions locals, i que són ideològicament centristes o dretanes. Però, fins ara no ha culminat aquesta tàctica amb molt d'èxit. Inclús des d'una d'aquestes candidatures, la del poble de Binissalem, s'està intentant crear una xarxa a tota l'illa, formada per aquests petits partits, per presentar-se a les eleccions autonòmiques en disputa directa amb el PI. El que hi ha en joc és aprofitar la borsa de vot que podria arrossegar un partit regionalista.

La força regionalista. La força del regionalisme a Mallorca s'ha mogut entre amplis marges (vegeu requadre). A les primeres eleccions autonòmiques (1983) assolí el cim de representació. Unió Mallorquina obtenia sis diputats que, juntament amb els independents d'Eivissa i de Menorca (un per a cada illa), van poder formar un grup parlamentari de vuit diputats sobre 55 escons (ara el Parlament en té 59). Mai més no es va acostar a tant de poder parlamentari. Al cap de quatre anys la minva de vot fou enorme. Quasi 17.000 sufragis menys. Només obtingué quatre escons i, a més, va perdre els aliats menorquins i eivissencs, que quedaren fora de la Cambra. Des d'aleshores, val a dir, mai cap altra operació d'aquesta mena no ha tornat a assolir diputats per cap de les illes menors.

A partir dels comicis de 1987 UM entrà en una fase crítica, enmig d'una crisi interna enorme, amb bregues molt intenses entre els qui volien pactar amb el PP (aleshores Aliança Popular) i els qui volien tirar endavant amb el projecte propi. A conseqüència d'aquesta crisi, el fundador, Jeroni Albertí, renuncià a continuar presidint el partit. A la fi s'imposaren els favorables a un pacte estratègic amb la dreta i, així, UM acordà una aliança preelectoral amb AP per a les eleccions autonòmiques de 1991.

Tot feia pensar que UM resultaria fagocitada per la dreta. Però el grup que volia mantenir les sigles vives, amb Maria



Jaume Font i Josep Melià, respectivament líders de la Lliga i Convergència, els dos partits que s'han unit per crear el PI.

Antònia Munar al capdavant, s'apoderà de la direcció l'any 1992. El trencament amb AP va ser quasi immediat. A les següents eleccions, les de 1995, UM hi anava a tot o res. Aconseguí quasi 20.000 vots. Dos escons. La supervivència estava assegurada. Quatre anys més tard pareixia enlairar-se novament cap als bons primers temps de la seva història. Passava a tenir més de 26.000 vots i augmentava un diputat. El 2003 augmentà uns 5.000 sufragis però no li va valer per a incrementar escons; es quedava com estava, amb tres. Era el primer avís que alguna cosa no funcionava. La direcció es negà a entendre-ho així. Al cap d'un quatre anys més, perdria més de 3.500 sufragis i conservava els tres diputats per escassos dos centenars de vots. Munar es retirà i els escàndols de corrupció començaren a esclatar.

A partir d'aleshores s'obrí una fase terrible per a UM. Durant tres anys i

mig no pararen els escàndols, ni les crisis internes, ni els canvis en la presidència del partit (se succeïren Munar, Miquel Nadal, Miquel Àngel Flaquer, Joan Monjo i Josep Melià) amb una incapacitat manifesta de trobar un rumb clar. Finalment, el febrer de 2011, Melià i la resta de la direcció decidiren crear Convergència per les Illes i abandonaren formalment UM, que desaparegué en la pràctica. D'altra banda, un poc abans de la creació de Convergència, l'ex-diputat del PP Jaume Font havia creat la Lliga Regionalista de Balears. Els dos partits es presentaren per separat a les eleccions autonòmiques d'aquell any. Convergència no arribà als 12.000 vots i la Lliga només en sumà 300 més. Cap dels dos no aconseguia representació. El regionalisme iniciava una travessia del desert que el PI espera que s'acabi el 2015.

Miquel Payeras